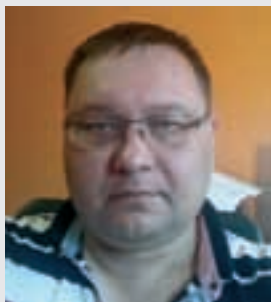

ÚČAST ČESKÉ POPULACE NA SÁZKOVÝCH HRÁCH A LOTERIÍCH SE ROK OD ROKU ZVYŠUJE

ROZHOVOR SE ZÁSTUPCEM ČESKÉHO INSTITUTU PRO VÝZKUM ZÁVISLOSTÍ PETREM VEROSTOU NA TÉMA AKTUÁLNÍ SITUACE V OBLASTI SÁZKOVÝCH HER A LOTERIÍ V ČR

LOTERNÍ NOVINY

Česká republika prožívá v důsledku sjednocování právních názorů, legislativy a správní praxe recesi v oblasti provozování regulovaných druhů sázkových her. Je také kritizována Evropskou komisí a státními regulátory z vyspělých zemí Evropy za nízkou úroveň výzkumu a intervencí s cílem

řídít nabídku a dostupnost a minimalizovat zdravotní a sociální dopady na společnost.

Jednou z mála organizací, které se tématu „Problem Gambling“ v ČR věnují, je Český institut pro výzkum závislostí (CIAR). Oslovili jsme zástupce Petra Verostu, analytika CIAR, s otázkami k činnosti institutu.

LOTERNÍ NOVINY:

MŮŽETE NÁM KRÁTCE PŘEDSTAVIT VAŠI ORGANIZACI?

CIAR: Český institut pro výzkum závislostí je vědeckovýzkumný subjekt, jehož činností je prevence, vzdělávání, výzkum a jeho přenos v tématech užívání alkoholu, tabáku, léčiv a účasti na sázkových hrách a loteriích, s cílem realizace účinných opatření k omezení nabídky a opatření k minimalizaci zdravotních, sociálních a ekonomických dopadů na společnost v ČR. CIAR byl založen v dubnu 2012 pro podporu vytváření a realizaci koncepcí, strategií a zdrojů v ČR.

LOTERNÍ NOVINY:

JAK SE DÍVÁTE NA NAKLÁDÁNÍ OBCÍ S PRÁVEM REGULOVAT SÁZKOVÉ HRY?

CIAR: Za poslední rok jsme navštívili na žádost komunálních

politiků přibližně 100 obcí a měst. Tam, kde obce skutečně chtějí řídit nabídku a dostupnost, snížit dopady provozování či související kriminalitu, žádají nás o zpracování komunitní analýzy, která podrobně popisuje situaci v herních prostředích a komunitě v konkrétní obci. Pak má zastupitelstvo empirický podklad pro následná opatření z výběru funkčních modelů. Někteří politici si však z tématu vytvořili prostředek k získání preferenčních hlasů a bez podkladů a odbornosti experimentují s veřejností, což samozřejmě situaci v obci nejen nelepší, ale naopak často významně zhoršuje.

LOTERNÍ NOVINY:

JAKÉ PROJEKTY AKTUÁLNĚ REALIZUJETE?

CIAR: Institut se rozhodl pro přímou a jednoduchou cestu, a to přenos regulační praxe z Velké Británie. Zde jsou pravidelně realizovány výzkumy účasti populace na sázkových hrách a loteriích a z empirických dat vycházející cílené regulační strategie. V každém herním prostředí jsou dostupné informace o odborné pomoci a poradenství pro hráče, kteří mají se svým způsobem hraní problémy. Jsou zde zdroje objektivních informací o provozování, databáze výzkumu k různým tématům apod. Pro ČR jsme připravili celonárodní projekt s názvem Standard Zodpovědné hraní, který obsahuje účinné koncepce, strategie a zdroje z této dobré praxe.

LOTERNÍ NOVINY:

JAKÝ MÁTE NÁZOR NA PROHIBICI JAKO ŘEŠENÍ NEGATIVNÍCH DOPADŮ?

CIAR: Prohibiční model a také extensivní regulace přináší více negativ než pozitiv. Kéž by bylo řešení tak jednoduché. V populaci je stále přítomna vysoká poptávka, která těmito opatřeními je náhle zbavena legální nabídky. Na prohibici v historii

i současnosti vždy zareagovali spekulanti a poptávku začali organizovaně uspokojovat nelegální nabídkou. Spotřebitelům je více méně jedno, zda jsou uspokojeni z legální či nelegální nabídky, ale státu a obcím to jedno být nesmí. Nemohou před řešením problému zavřít dveře a ponechat vše na společnosti. Prohibice neléčí problémové a patologické hráče, nesnižuje poptávku ani výsledek z provozování.

Naopak způsobuje chaos, násilí, represí, nemožnost působit na hráče intervencemi a nabídkou pomoci, nemluvě o ztrátě daní a naopak vzniku nákladů státu (což je v případě dopadů prohibice podružné).

LOTERNÍ NOVINY:

MÉDIA OBČAS ROZDĚLUJÍ SÁZKOVÉ HRY NA TVRDÝ A MĚKKÝ HAZARD, LZE TO TAKTO DEFINOVAT?

CIAR: Všechny druhy sázkových her a loterií mají závislostní potenciál. Tedy být jedním z faktorů, který může u determinovaného jedince spustit impulsivní a nutkavou poruchu – patologické hráčství. To se ale zdaleka netýká každého návštěvníka herního prostředí. Podle výzkumu v UK přes 92 % účastníků her nemá s hraním žádné problémy, 7,3 % hráčů hraje rizikovým způsobem, který však lze účinně ovlivnit, a nakonec 1 – 1,2 % tvoří patologičtí hráči, kteří jsou k poruše predisponováni. Těm je důležité nabídnout rychlou a dostupnou pomoc, aby se dopady zbytečně neprohloubily a pacient mohl přijmout sebeomezující opatření k abstinenci.

LOTERNÍ NOVINY:

JAKÉ JSOU NEJZÁVAŽNĚJŠÍ DOPADY PATOLOGICKÉHO HRÁČSTVÍ?

CIAR: Patologické hráčství je především duševní porucha. Neměří se zadlužením ani pácháním trestné činnosti. Trestnou činnost páchají obecně osoby s antisociální poruchou, zadlužení pak může postihnout v dnešní době téměř každého a v drtivé většině případů se tak děje kvůli ekonomické recesi, ztrátě zaměstnání, neúspěšnému podnikání apod. Patologickým hráčem ale může být také osoba, která má tak velké příjmy, že nepocituje ztráty ze hry na úkor kvality života. Nebo osoba, která dlouhá léta sází pravidelně na číselné loterie, např. kvůli nemoci nemůže vsadit jednou tiket a kvůli tomu prožije stav, velmi podobný syndromu z odnětí drogy. U sportovců zejména u kolektivních sportů, lze obecně hovořit o synergii kursového sázení jako součásti motivace, fandění a prožívání událostí kolem oblíbené činnosti. Sport a sázení se stávají součástí životního stylu a ztráty jsou akceptovány jako přiměřené riziko hazardu. Také tu nelze hovořit o sociálních dopadech, ale o projevu duševní

poruchy - ztrátě kontroly nad svým chováním a upřednostněním relativně nepodstatné činnosti nad životně a sociálně důležitými procesy. Ale opět je podstatné si uvědomit, že patologické hráčství se týká relativně marginální skupiny účastníků sázkových her a loterií.

LOTERNÍ NOVINY:

JAK ODHADUJETE DALŠÍ VÝVOJ SÁZKOVÝCH HER A LOTERIÍ V ČR?

CIAR: ČR má příležitost srovnat koncepční přístup s vyspělými zeměmi, kde jsou sázkové hry vnímány jako občasná zábava dospělých, kde autority mají k dispozici empirická data a cíleně reagují na případné excesy. Potřebné daňové výnosy v ČR již dnes financují veřejně prospěšné subjekty a projekty, a v případě kursových sázek a loterií též český národní sport. Je velmi potřebné přijmout novou legislativu, která by dlouhodobě nastavila podmínky a odstranila nejistoty ve výkladu a prosazování práva. Rozvíjejí se zdravotnické, sociální a pomáhající služby pro hráče a jejich blízké, a jsou uvolňovány první rozpočtové peníze na tyto služby, jsou realizovány první celopopulační studie a veřejnost a odpovědní politici nabývají odborné znalosti pro kompetentní diskuse. Důležité je rovněž vzdělávání veřejnosti v odpovědnosti za své zdraví. Je jen otázkou krátkého času, kdy ČR současnou nepříznivou situaci úspěšně zvládne.

Díky za rozhovor

Zdroj: Ivo Kasal/Loterní noviny.